

LAGUTSKOTTETS betänkande N:o 2/1931 i anledning av landskapsnämndens framställning till Ålands landsting med förslag till tillägg till 27 § uti landskapslagen av den 5 mars 1923 angående ordnandet av Ålands landskapsförvaltning.

Enligt § 3 i självstyrelselagen skall landskapsförvaltningen omhändrivas av landskapsnämnden. Under sådana omständigheter kan landskapsnämnden icke blott utöva inflytande på dispositionen utan givetvis även taga initiativ beträffande fördelningen av den landskapets tillgång, som utgöres av det s.k. vederlaget för halva grundskatten. Härav följer att lagändring i av landskapsnämnden antydd riktning icke kan komma i fråga.

I själva verket torde väl framställningen närmast åsyfta ett reglerande av sättet för uppgörande av vederlagsbudgeten, i vilket avseende landskapsnämnden framkastar tvenne förslag. Av dessa torde det senare, enligt vilket en del av medlen skulle fördelas under höstsessionen och resten under vintersessionen, utan vidare kunna lämnas ur räkningen. Förslaget synes nämligen förutsätta förekomsten och uppkomsten av mer eller mindre permanenta anslagsposter, vilka såsom på förhand givna kunde av landskapsnämnden observeras vid uppgörande av budgetförslaget och å vilka landstinget såsom sådant skulle kunna utöva ringa eller intet inflytande. Det är uppenbart att dylika permanenta behov icke böra få uppkonstrueras enär landstinget då efter ett antal år, då dessa behov hunnit ökas, säkert komme att se varje mark av anslaget på förhand bundet för bestämda ändamål.

Utskottet anser sig böra rekommendera ett förfaringsätt för framtiden i enlighet med landskapsnämndens första förslag, vilket säkerställer den möjligast allsidiga och noggranna beredning av ärendet. Detta med så mycket större skäl, som ärendets egenartade natur gör budgeteringen av vederlagsmedlen svårare än upprättandet av en vanlig budget. Det förefinnes nämligen en väsentlig olikhet i förfaringsättet vid uppgörandet av den ordinarie budgeten och vederlagsbudgeten. I förra fallet har landstinget endast att pröva varje anslag särskilt för sig och därefter besluta om anskaffande av den för budgetens utjämnande erforderliga summan. I det senare åter, då ett visst belopp skall fördelas, är det nödvändigt att pröva de skilda anslagen jämväl vid sidan av varand-

ra. Alla förslag och anspråk böra vid vederlagsbudgetens uppgörande vara på förhand kända och prövade och nya förslag endast i undantagsfall tagas under omprövning vid den slutliga detaljbehandlingen.

För framtiden bör enligt utskottets uppfattning därför förfaras sålunda, att representanterna begagna sig av sin petitionsrätt med avseende å de medel, som för följande år skola fördelas. Sedan petitionerna undergått beredning i vederbörande utskott, inbegäres angående de yttrande av landskapsnämnden, för så vitt utskottet icke omedelbart anser sig kunna föreslå beslut i den ena eller andra riktningen, varå landskapsnämnden inkommer med utlåtande över alla petitioner samtidigt i samband med förslag till vederlagsbudget för följande år och inför eventuellt redan beslutna anslag.

Med beaktande av att årets petitioner uteslutande avse behov för år 1931 torde förfarandet kunna inslås först år 1932, då petitionerna kunna avse såväl 1932 års som 1933 års behov. Med sistsagda petitioner skulle förfaras på förenämmt sätt. Däremot torde det vara nödvändigt att 1932 års budget uppgöres på samma sätt som budgeten för år 1930, eventuellt i samband med en framställning från landskapsnämnden till 1932 års februarisession. En behandling i likhet med detta års förfarings-sätt kan däremot icke komma ifråga, ty även om landskapsnämnden inkommer med förslag för år 1932 i november 1931, kan förslägets behandling till följd av mellankommande nyval icke uppskjutas till år 1932. Visserligen kommer ju medlens fördelning för år 1932 sålunda att bli beroende enbart av landstingsinitiativ, för den händelse landskapsnämnden till februarisessionen icke inkommer med förslag, men att detta skulle innebära "en viss fara för hela landskapet omfattande kulturella strävanden", kan utskottet icke finna. Landstinget har ju redan en gång utan anmärkningar på grund av landstingsinitiativ verkställt fördelningen av meranämnda medel och även om landskapsnämnden synes fränkänna den enskilda landstingsmannen viljan att inkomma med "petitioner för verkligt allmänna ändamål", torde landstinget såsom sådant - och landstinget har ju under alla omständigheter det sista ordet - icke kunna misstänkas för bristande redlig vilja att verka för hela landskapets gemensamma bästa.

Hänvisande till ovensagda får utskottet för landstinget värdsammast föreslå

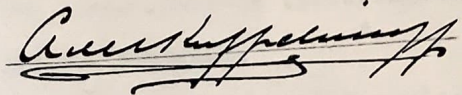
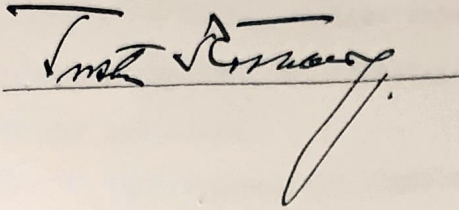
att landstinget ville lämna landskapsnämndens

framställning med förslag till tillägg till § 27 i landskapslagen av den 5 mars 1923 angående ordnandet av landskapsförvaltningen utan avseende; samt

att landstinget vid behandlingen av den s.k. vederlagsbudgeten för framtiden ville förfara, på sätt ovan framhållits.

Mariehamn den 20 februari 1931.

På lagutskottets vägnar:

Närvarande i utskottet vid ärendets behandling: landstingsmännen
Torsten Rothberg, Robert Rosenblad, Johannes Eriksson, August Nordlund
och Viktor Strandfält.